

BOTANISKA NOTISER.

N:r 3.

Lund.

1844.

19. *Monographie des plantes fossiles du grés bigarré de la chaîne des Vosges, par W. P. Schimper & A. Mougeot. Leipz. Engelmann. 1844. 83 pag. & 40 planch. col. 4:0.*

Detta arbete, som lemnar utmärkta bidrag till kännedomen om de fossila vexterna, afhandlar utförligt och i systematisk ordning alla sådana, som äro funna i den så kallade brokiga sandstenen (Tyskarnes "Bunter Sandstein; för en del Engelsmännens" new red Sandstone"), hvilken intager bottnen och sidorna af flera dalar, som genomskära Vogeserna. Sedan Författarne först redogjort för utbredningen af detta slag af Sandsten i Vogeserna, och dervid uppgifvit de lokaliteter, som erbjuda det rikaste utbytet af fossila vexter, omnämnas de forskare, som förut undersökt och beskrifvit de i denna trakt förekommande former, och de samlingar, hvilka lemnat materialier till närvarande arbete (hvaribland isynnerhet naturhistoriska museet i Strasburg). Bland de förre intages ett utmärkt rum af Adolphe Brongniart, som i *Annales des sciences nat.* meddelat en flora öfver denna formation, hvori uptagas 20 arter, hvilket antal nu ökats till öfver 30, oaktadt Förf. ansett sig böra reducera åtskilliga af de former, den förre upställt som egna arter. Efter denna historiska inledning öfvergå Förf. till den systematiska framställningen af släkten och arter, hvarvid de börja med "Phanérogames gymnospermes". Af *Coniferæ* förekomma tvenne släkten *Albertia* W. P. Schimp. med arterna: *A. latifolia*, *elliptica*, *Braunii*, *speciosa*, och *Voltzia* Ad. Brongn. med arterna *V. heterophylla* och *acutifolia*, med den förra af hvilka *V. brevifolia*, *rigida* och *elegans* före. som synonymer. Der- efter framställes under namn af *Strobilites Laricoides* en kotte

af en Conifera, åt hvilken Förff. ej kunna anvisa någon bestämd plats, emedan det enda exemplar, hvartill de egde tillgång, ej är tillräckligt att härom lemna uplysning. Äfvenledes afbildas och beskrivas flera fragmenter af fossil ved hörande till denna familj. — Af *Cycadææ*, hvaraf förut ej det ringaste spår var observeradt i denna formation, hafva nyligen blifvit funna lemnningar efter tvenne arter, hvaraf den ena tillhör släktet *Zami-tes* Ad. Brongn. och benämnes *Z. vogesiaca*, den andra åter måste hänföras till släktet *Nilssonia* och kallas *N. Hogardi*. — Bland *Monocotyledoneæ* framställes först släktet *Æthophyllum* Ad. Brongn. med 2 arter: *Æ. speciosum* och *stipulare*. Ehuru Förff. haft tillgång till fullständiga och utmärkt väl konserverade specimina, försedda med en stor del af stammen, grenar, hela blad och fruktifikationsorganer, kunna de dock ej åt detta släkte anvisa någon bestämd plats inom den nuvarande vegetationens system; med hänseende till inflorescensen närmar det sig *Arundinaceæ*, med hänseende till stjelkens förgrening de stora *Lycopodiaceæ*, bladens form och storlek deremot mera *Sparganium natans*; den icke artikulerade stammen gör att det ej kan hänföras till *Arundinaceæ* och förgreningen aflägsnar det från *Cyperaceæ*. — Till *Liliaceæ* och släktet *Yuccites* hänföres en art *Y. vogesiacus*. — Frukter afbildas som hänföras till *Echinostachys oblonga*, *E. cylindrica* och *Paleoxyris regularis*. — Under namn af *Schizoneura* upføres det släkte som Brongniart kallat *Convallarites*, och som Förff. på upgifna grunder anse stå närmare *Equisetaceæ*. Under *S. paradoxa* uptagas båda de af Brongniart antagna arter *Conv. erecta* och *nutans*. — Bland *Acotyledoneæ* upføres främst *Equisetaceæ*. Af *Equisetum* förekommer en säker art *E. Brongniarti* och spår till en annan hafva funnits, men ej nog karakteristika. — Af *Calamites*, som Förff. i likhet med Brongniart hänföra till *Equisetaceæ*, åtminstone tills ännu mera öfvertygande skäl för deras frånskiljande blifva framställda, förekomma 2 arter, *C. arenaceus* och *C. Mougéotii*. — Nu ifrågavarande formation har inga *Filicinæ*, knapt släkten, gemensamma med stenkolsbildningen; och äfven de som förekomma i Keuper-formationen

hafva allenast en ganska aflägsen likhet. — De i den nu afhandlade trakten funna stammar af Ormbunkar höra till följande släkten och arter: *Caulopteris tessellata*, *Voltzii*, *micropeltis*, *Lesangeana* och *Cottæa Mougeotii*. Frondes åter äro funna af följande: *Anomopteris Mougeotii*, *Crematopteris typica* Schimp. (*Scolopendrites Jussieui* Göpp.); *Neuropteris grandifolia*, *imbricata*, *Voltzii*, *intermedia*, *elegans* och *Pecopteris Sulziana*.

Alla nu uppräknade fossila vexter äro noggrant och utförligt beskrifna, hvarvid alltid hänsyn tagits till de nu lefvande, som med dem kunna stå i någon förvandtskap eller erbjuda någon jemaförelsepunkt. Endast diagnoser på släkten och arter äro på latin; hela den öfriga texten på fransyska. — På de bifogade utmärkt rediga och omsorgsfullt gjorda plancherne äro de på det naturligaste afbildade, så att man nästan är färdig att tro, det man har framför sig sjelfva stenen med aftrycket. — Då nu härtill kommer att arbetets hela utstyrelse, så med hänseende till tryck, som figurer är högst nitid och i full harmoni med det inre värdet, måste detta verk blifva en prydnad i hvarje större boksamling och en högst vigtig vägledare för dem, som specielt studera de fossila vexterna.

20. *Bryologia europæa seu Genera muscorum europæorum monographice illustrata Auctoribus Bruch, W. P. Schimper & Th. Gümbel. Fascic. 23 & 24 cum tab. xx. Stuttgart. Schweizerbart. 1844. — 4:o.*

Åter ett dubbelhäfte af detta förträffliga arbete. Här monografieras först följande till *Splachnaceæ* hörande släkten: *Oedipodium* Schwægr. med en art *Oe. Griffithianum* hittills endast funnen i Britanien. — *Tayloria* Hook. men mera utsträckt innefattande trenne arter fördelade på följande sätt: *A. Peristomii* dentes in 16 coaliti, atque per paria 8 conferti: Sp. 1. *T. serrata* Br. & Sch. (*Splachnum Hedw. &c.*) med varr. *β. flagellaris* ramis gracilescentibus fructum superantibus, caps. subcernua (*Spl. flagell. Brid.* — *Spl. helveticum Schleich.*) — *γ. tenuis* foliis brevioribus latioribus, caps. minori in pedicel-

lo tenuiori, siccitate valde retracta, columella exserta (Spl. tenue *Dicks. &c.* — Spl. attenuatum *Brid.* — S. lingulatum *Hoffm.*) — *B.* Peristomii dentes per paria conjuncti, demum omnes fere liberi: Sp. 2. *T. Splachnoïdes* Hook. med var. *β. obtusa*: humilior, caps. breviori, operculo convexo-conico obtuso, peristomii dentibus brevioribus siccitate reflexis capsulae subadpressis nec cirrhatibus (*Raineria splachnoïdes Notaris*). Till denna art, som förekommer i hela fjällsträckan i Tyskland, Sveiz och Skandinavien (i Storbritanien är den ännu ej observerad), samt företrädesvis älskar barrskogar, men allestädes är mycket sporadisk, hänföres som former *T. obliqua* Sendtner, *T. acuminata* Schleich., *T. cuspidata* Hartm. — Sp. 3 *T. Rudolphiana* Br. & Sch. (*Eremodon* Rud. *Bryol. germ.*) vexer på stammarna af *Acer Pseudoplat.* och är hittills funnen allenast nära Untertauern i Tyrolen och vid Dürrenstein i öfra Österrike. — *Dissodon* Grew. & W. Arn. med afdelningarna *A*: Operculum in columella siccitate exserta persistens, peristomii dentes geminati, truncati & irregulares: Sp. 1. *D. Hornschuchii* Gr. & W. A. (*Systylium* Splachn. *Hornsch.*) vexer på de högsta fjällen i Kärnten och Salzburg (äfven i Nord-Amerika). — *B*: Operculum deciduum, columella siccitate retracta; peristomii dentes 16 gemelli, per paria conferti l. æquidistantes: Sp. 2. *D. Frölichianus* Gr. & W. A. (*Splachnum* Fröhl. *Hedw.* — Spl. reticulatum *Sw. Musc. Suec.*) vexer i Alperna och Skandinavien, sällsynt i Skottland. — Sp. 3. *D. Splachnoïdes* Gr. & W. A. (*Eremodon* Spl. *Brid.* — *Cyrtodon* Spl. *Hook.* — *Weissia* Spl. *Schwagr.*) — *Tetraplodon* Br. & Sch. med arterna: 1. *T. angustatus* Br. & Sch. cæspitosus, fol. remotis erecto-patentibus lato lanceolatis longissime acuminatis obsolete l. distincte dentatis, caps. in pedicello brevi vix exserto ovali, apophysi multo majore oblongo-obconica instructa, peristomii dentibus quaternatim confertis. (*Splachn. angust. Auctt.* — Spl. setaceum *Mich.*) — I fjällen i central-Europa, Skottland och Skandinavien. — 2. *T. mnioides* Br. & Sch. dense cæspitosus, fol. subimbricatis l. erecto-patentibus oblongis l. oblongo-obovatis subito tenuissime acuminatis valde concavis integerrimis costa

in apiculum plus minus productum excurrente, caps. ovali-cylindrica, apophysi crassiuscula suffulta, operculo obtuse conico, peristomii dentibus octo-geminis. (Spl. mnioides *Hedw.* &c. — Spl. urceolatum *Hedw.*, *Wahlenb.* — Spl. arcticum, propinquum, exsertum, paradoxum *Brown Melv.* — Spl. Adamsianum *Schwægr.*) — var. β *Brewerianus* ramis gracilescentibus laxius foliosis, fol. angustioribus late lanceolatis patentibus. (Spl. *Brew. Hedw.*). — Hela Alpkedjan i reg. silvat. & subsilvat. och i Norra Tysklands torfmossar; ymnigare i Skandinavien, Grönland, Labrador. — 3. *T. urceolatus* Br. & Sch. compacte pulvinatocæspitosus, fol. late obovato-oblongis ex apice obtuso apiculatis, inflato-imbricatis, costa sub apiculo evanescente; caps. subcylindrica, apophysi brevior obovata l. ovali-globosa, peristom. dentibus brevioribus angustioribus, pedicello crassiore basi valde attenuato. (Spl. *urc. Brid.* ex parte). Vexer på de högsta Alperna i Sweitz, Kärnthen och Tyrolen. Allt som under detta namn erhållits från Skandinavien och Grönland, tillhör föregående art. — *Splachnum* L. &c. p. p. med följande arter; *A*: Peristomii dentes 16 liberi breviores, columella immersa. Sp. 1. *S. Wormskjoldii* Horn. (Aplodon *R. Br.* — Eremodon *Brid.*) — Norge, Lappland; arktiska delen af Amerika. — *B*: Peristomii dentes longiusculi par paria conglutinati; columella exserta. *a*: Apophysis ampullacea: Sp. 2. *S. sphaericum* Hedw. (Spl. ovatum *Hedw.* — *S. gracile Schwægr.*) — I subalpiska och alpiska regionerna i hela Europa. — Sp. 3. *S. ampullaceum* L. (*S. Turnerianum Dicks.*) — Hela Europa och Norra Amerika. — Sp. 4. *S. vasculosum* L. (*S. rugosum Sm.*). Skottland och Skandinavien. — *b*. Apophysis umbraculiformis: Sp. 5. *S. rubrum* L. Norge, Lappland, Finland, Siberien, arktiska Amerika. — Sp. 6. *S. luteum* L. (*S. melanocaulon Tiles., Schwægr.*) — Liksom förra, men går något längre åt söder. — Härefter framställes det till *Bryaceæ* hörande släktet *Orthodontium* Schwægr. med den enda europeiska arten *O. gracile* Schwægr. (*Bryum grac. Wilson*) upptäckt 1833 af Wilson i England (i Abyssinska fjällen förekommer den ej sällsynt). — Slutligen framställes den enda europeiska till gruppen *Mielichhoferiæ* hö-

rande slägt och art *Mielichhoferia nitida* Nees & Hörsch. Bryol. germ. (*Weissia Mielichhoferiana* Funk. — *Oreas Mielichhoferi* Brid.) med varr. β . *gracilis*, γ *intermedia*, δ *elongata* (*M. elongata* Bryol. germ. — *Weissia elongata* Hook. — *Oreas elongata* Brid.). Förekommer på glimmerschiffer i Salzburg, Kärnten, Tyrolen, Wallis, Pyreneerne. — Alla dessa arter äro, som vanligt, utmärkt noggrannt och fullständigt afbildade med analyser. — Det bör anmärkas, att de till *Tetraplodon* hänfödda arterna på plancherne ännu äro uptagna under genus-namnet *Splachnum*.

21. *Naturgetreue Abbildungen der vorzüglichsten essbaren, giftigen und verdächtigen Pilze. Von C. A. F. Harzer. X—XIII Heft. Pag. 73—104, Tab. 46—65. Dresden. Pietzsch & Co 1843—44.*

I dessa häften afbildas följande svampar: Häft. X. T. 46 *Agaricus procerus* Scop. T. 47 *Helvella esculenta* Pers. T. 48 *Ag. virginæus* Wulf. och *A. lacatus* Schæff. T. 49 *Polyporus suaveolens* L. T. 50 *Morchella esculenta* Pers. — H. XI. T. 51 *Boletus sapidus* Harzer. T. 52 *Hydnum suaveolens* Scop. T. 53 *Agaric. subdulcis* Pers. T. 54 *A. integer* L. var. *virescens* Schæff. T. 55 *A. atrotomentosus* Batsch. — H. XII T. 56 *Boletus erythropus* Pers. T. 57 *Polyporus ovinus* Schæff. T. 58 *Ag. odoratus* Bull. T. 59 *A. alutaceus* Fr. T. 60 *A. campestris* L. var. *edulis* Bull. — H. XIII T. 61 *Amanita aspera* Pers. T. 62 *Ag. eburneus* Bull. T. 63 *A. integer* L. T. 64 *Hydnum repandum* L. var. *flavidum* Schæff. T. 56 *Phallus impudicus* L. — Ur texten, som i dessa häften fortgår till och med *Agaricus odoratus*, vill Ref. allenast anföra den diagnos, som är lemnad för den af Förf. såsom ny upställda och afbildade *Boletus sapidus*: "Von ansenlicher Grösse. Hut jung fast kugelig oder halbkugelig, später kissenförmich, im Alter verflacht, sehr fleischig. Oberfläche trocken, blass ocherbräunlich. Röhren erst sehr kurz und gelb, später ziemlich lang und bräunlichgrün. Strunk stark, nur selten cylindrisch, fast immer in der Mitte sehr bauchig, rund, fast, derb, gelb, ohne netzförmigen Ü-

berzug. Fleisch sehr fein und zart, saftig und blassgelb, über der Röhrensicht etwas dunkler. Vexer bland löfsträd på gräsbevuxna ställen. — Är utmärkt smaklig, bättre än *B. edulis*, och medför, äfven i stora portioner åtnjuten, inga oangenäma följder. — Mest likhet visar den med *B. pachypus* Krombhölz, men denna har hvitaktigt kött, som antager en blåaktig färg, hvilket ej är förhållandet med *B. sapidus*. — *Bol. regius* Krombh. har rosafärgad hatt och nätförmigt öfverdrag på stammen. — Figurerna i detta arbete äro fortfarande utmärkt vackra, naturliga och framställa de afbildade svamparna i alla utvecklingsstadier. — Beskrifningarne äro fullständiga och utförliga.

22. *Species Hepaticarum. Recensuit, partim descripsit iconibusque illustravit J. B. G. Lindenberg. Fasciculus 5. Jungermanniae. Plagiophilae. Pag. XXIX et VI; 121—164; Tab. 25—33.* — Med särskildt allmänt titelblad: *Monographia Hepaticarum generis Plagiophilae. Auctore J. B. G. Lindenberg. Cum tab. 33. Bonnae. Henry et Cohen 1844.*

Efter mera än ett års mellantid (1 häftet utkom nemligen 1842) har ett nytt häfte af detta arbete lemnats i allmänhetens händer, och med detta är monografien öfver släktet *Plagiophila* afslutad, såsom det åtföljande allmänna titelbladet utvisar. — Närvarande häfte innehåller (med särskild paginering) en inledning, hvori först lemnas en allmän öfversigt af hela släktets historia och en karakteristik af detsamma, hvarest följer en vextgeografisk framställning af arternas hemland och slutligen en synopsis öfver de i denna monografi beskrifna 96 arter. Ett särskildt register öfver arter och synonymer är äfven lemnadt. — Sjelfva texten innehåller beskrifningar på arterna från och med nr 73 till och med 96; alla dessa äro extraeuropeiska. Derefter följer en "mantissa" innehållande tillägg och förbättringar till alla häftena; på några sednare tillkomna arter meddelas här diagnoser. — De beskrifna arterna äro ock afbildade; hvarje planch innehåller flera arter, men alltid så tydligt skiljda från hvarandra, att någon förblandning ej är

möjlig. Vexterna äro aftecknade i naturlig storlek, men derjemte de särskilda delarne framställda i förstorad skala. Alla figurerna äro kolorerade. — Genom detta arbete har Författ. gjort sig mycket förtjent af alla, som sysslosätta sig med dessa vextformer, och det så mycket mera, som det numera, sedan distinguerandet af arter inom denna familj börjat alltmera gripa omkring sig, är högst svårt att utan tillgång till original-exemplar eller trogna figurer vinna fullkomlig visshet i fråga om bestämningarnes riktighet. — Mätte Förf. medhinna att utgifva sådana monografier öfver de öfriga, numera så mångdubblade släktena af denna intressanta vextfamilj. Som Förf. i förening med Dr Gottsche och Prof. Nees von Esenbeck börjat utgifva en *Synopsis Hepaticarum* torde dock fortsättandet af den monografiska behandlingen af släktena få hvila tills *Synopsis* afslutats.

-
23. *Flora von Deutschland herausgegeben von D. F. L. von Schlechtendal und Dr. E. Schenk. 4:r Band. Mit 120 colorirten Kupfertafeln. Jena. Mauke. 1842—44. Liten 8:o.*

De trenne förut utkomna banden af detta arbete hafva redan blifvit refererade i dessa blad (se Lit. bib. 1842 sid. 31). Det nu ifrågavarande fjerde bandet är till plan och inrättning i alla delar öfverensstämmande med de föregående. Titelblad och register lemnas först i 2:a häftet af 5:e bandet. — Figurerna äro i allmänhet lyckade och tillfredsställande; ehuru öfverhufvud icke så mäterliga, som de Reichenbachska; en del synes påtagligen vara afritade efter torra exemplar och kolouringen är ej sällan mera eller mindre misslyckad; vid vissa skulle man ock kunna önska analysen fullständigare och i mera förstorad skala. — Beskrifningarne äro fullständiga. — Det synes öfverraskande, då vid *Rosa cinnamomea* yttras, att den hittills icke tyckes förekomma utan med till hälften eller fullkomligt fyllda blommor; så torde förhållandet vara med den odlade, men den vilda har väl, liksom öfriga växter, regelrätt enkla blommor; så förhåller den sig åtminstone i Norge der

den är allmän, och säkerligen på samma sätt i de trakter af Tyskland, der den är verkligen vild. — Så snart femte bandet fulländats, skall Ref. derom meddela notis. — Såsom bevis på det bifall, hvarmed detta arbete mottagits, kan tjena att tredje upplagan af de första banden redan börjat utgifvas.

24. *Flora Rossica &c. Auctore C. F. Ledebour. Vol. 2: i fasc. 2. Stuttgart. Schweizerbart. 1844. Pag. 205—461, 5—13. 8:o h.*

I närvarande häfte afhandlas följande familjer och släkten: *Saxifragaceæ* innefattande *Saxifraga* med 57, *Leptarrhena* 1, *Chrysosplenium* 6, *Mitella* 2, *Tellima* 1, *Tiarella* 2 och *Heuchera* 1 art; *Umbelliferæ*: *Hydrocotyle* 2, *Sanicula* 1, *Astrantia* 4, *Eryngium* 9, *Hoheackeria* 1, *Cicuta* 1, *Apium* 1, *Petroselinum* 2, *Trinia* 2, *Helosciadium* 2, *Ptychotis* 1, *Falcaria* 1, *Ammi* 3, *Aegopodium* 2, *Carum* 7, *Bunium* 4, *Lomatocarum* 1, *Symphodium* 1, *Chamæscidiium* 2, *Pimpinella* 9, *Schultzia* 2, *Berula* 1, *Sium* 5, *Bupleurum* 18, *Fürnrohria* 1, *Oenanthe* 5, *Æthusa* 3, *Foeniculum* 1, *Soranthus* 1, *Seseli* 18, *Libanotis* 5, *Rumia* 4, *Cenolophium* 1, *Cnidium* 6, *Ligusticum* 5, *Silaus* 3, *Meum* 1, *Neogaya* 2, *Crithmum* 1, *Conioselinum* 4, *Levisticum* 1, *Selinum* 2, *Czer-nævia* 1, *Gompholobium* 2, *Ostericum* 1, *Angelica* 5, *Archangelica* 3, *Ferulago* 3, *Ferula* 15, *Dorema* 2, *Erioxynaphe* 1, *Puccedanum* 21, *Xanthogalum* 1, *Callisace* 1, *Anethum* 1, *Fastinaca* 9, *Symphjoloma* 1, *Heracleum* 23, *Zosimia* 1, *Tordylium* 1, *Pachypleurum* 1, *Phlojodicarpus* 3, *Stenocælium* 3, *Agasyllis* 1, *Siler* 1, *Froriepia* 1, *Laserpitium* 6, *Orloya* 2, *Daucus* 4, *Szovitsia* 1, *Caucalis* 3, *Turgénia* 1, *Tordilis* 6, *Scandix* 7, *Anthriscus* 5, *Chærophyllum* 13, *Sphallerocarpus* 1, *Myrrhis* 1, *Osmorhiza* 1, *Grammoscidiium* 1, *Echinophora* 2, *Cachrys* 5, *Prangos* 4, *Lecockia* 1, *Conium* 1, *Pleurospermum* 4, *Cælopleurum* 1, *Hansenia* 1, *Aulacospermum* 2, *Physospermum* 2, *Eleuthero-spermum* 1, *Smyrniium* 2, *Cymbocarpum* 1, *Bifora* 1, *Schrenkia* 1, *Cryptodiscus* 1, *Coriandrum* 1; *Araliaceæ* med *Pa-*

nax 1 och *Hedera* 1; *Hamamelideæ*: *Parrotia* 1; *Cornæ*: *Cornus* 6; *Loranthaceæ*: *Arcenthobium* 1, *Viscum* 1, *Loranthus* 1; *Caprifoliaceæ*: *Adoxa* 1, *Sambucus* 3, *Viburnum* 5, *Lonicera* 13, *Linnaea* 1; *Rubiaceæ*: *Karamyschewia* 1, *Gaillonia* 7, *Sherardia* 1, *Asperula* 15, *Crucianella* 10, *Rubia* 3, *Galium* 44, *Callipeltis* 1, *Vaillantia* 1; *Valerianeæ*: *Patrinia* 4, *Dufresnea* 1, *Valerianella* 19, *Centranthus* 1, *Valeriana* 16; *Dipsaceæ*: *Morina* 1, *Dipsacus* 6, *Cephalaria* 6, *Knautia* 5, *Pterocephalus* 1 och *Scabiosa* 17 arter.

Med hänseende till arterna vill Ref. allenast anföra följande: *Saxifraga oppositifolia* förekommer i hela arktiska Ryssland, *Sax. biflora* allenast i norra delen af Samojedernas land; *S. cotyledon* blott vid Torneåträsk enligt Wahlenberg, hvaremot *S. cartilaginea* är allmän i Kaukasus; *S. flagellaris* finnes i alla Rysslands arktiska delar och i Kaukasus; *S. aizoides* allenast i Lappland, Kola och Österbotten; *S. hirculus* i hela Ryssland; till *S. stellaris* hänföres *S. leucanthemifolia* som varietet, äfvensom en forma *comosa* uptages så väl af denna som andra arter. *S. nivalis* vexer i de nordliga delarne af europeiska och asiatiska Ryssland, äfvensom *S. hieracifolia*, hvilken derjemte förekommer i arktiska Amerika. *S. granulata* sträcker sig till Wolga och Oka. *S. bulbifera* skall vaxa i Lappland, Ural och Daurien, men Förf. har ej sett ryska exemplar; *S. cernua* deremot i alla arktiska delar af riket, äfvensom *S. rivularis*, med hvilken *S. Laurentiana* DC. förenas som synonym. *S. tridactylites* upgifves för Lappland, Finland, mellersta Ryssland, Kaukasus, östra Siberien; *S. controversa* deremot allenast för Revel i Estland. *S. cæspitosa* i de arktiska regionerna. — *Chrysospl. oppositifol.* i mellersta Ryssland, Altai, Ural. — *Hydrocotyle vulg.* i mellersta Ryssland och Kaukasus. *Bupleurum tenuissimum* endast i Kaukasus. — *Conioselinum Fischeri* i alla arktiska regioner, Petersburg, Liffland, Kurland, hela Siberien. *Archangelica litoralis* Lappland och Samojedernas land. — *Lonicera Periclymenum* uptages allenast från Kamtschatka; *L. Caprifolium* från Kaukasus; *L. coerulea* Österbotten, mellersta Ryssland, hela Siberien. — *Galium*

triflorum i Unalascika och Sitcha, var. *β. viridiflorum* kring Petersburg och Moskau. — *Varianella Morisonii* från Volhynien, Podolien, Taurien och Kaukasus. — *Valeriana Sambucifolia* uptages ej, men väl *V. exaltata* och flera varr. af *V. officinalis*. — Mycket mera vore förtjent af att anmärka, men rummet tillåter det ej. — En mängd nya arter äro uptagna; det är i synnerhet Turczanninow, som med sådana riktat floran.

25. *Spicilegium plantarum Fennicarum Auctore Fredr. Nylander, Bot. Doc. Centuria altera. Helsingfors Freuckell. 1844. 38 pag. 8:o.*

I denna centuria, liksom den första utgifven under form af akademisk disputation, meddelas ganska många intressanta och för nordens flora viktiga observationer. Ref. vill derur anföra följande. Af *Calamagrostis lapponica* framställes en var. *rubens*: minor, spiculis rubentibus, arista rectiuscula l. sæpe deficiente. — Secus litora maris glacialis & albi maxime borealis. — An huc *Arundo Kotzebuei* Trin.? — Af *Hierochloa odorata* anföres en var: *firma*: vaginis culmi infimis scabris, spiculis majusculis castaneo-variegatis. — På torra kullar vid Valamo och Sordavala i östliga Finland. Förf. anser denna form vida utmärktare än t. ex. *H. arctica* Presl., men tillskrifver den torra vextplatsen grunden till olikheten. — För *H. australis* R. S. anses ön Valamo i Ladoga som nordligaste vextgränsen. — Af *Poa fulva* Trin. anföres en i kärr vid "de tre öarne" i den östligaste delen af Rysska Lappmarken vexande form: *lapponica*: panic. laxa ramis undique sparsis pendulis flexuosis, spiculis 2-5floris versicoloribus, valvulis basi pilorum fasciculo barbatis. Två fot hög och mera, liknande *Glyceria pendulina*. — För *Poa sudetica* var. *remota* Fr. antages namnet *Poa quadripedalis* Ehrh. och Förf. anser den vara fullkomligt skiljd från både *P. hybrida* Gaud. och *P. sudetica* Hænke. — Förf. betraktar släktet *Colpodium* såsom skiljdt från *Catabrosa* utom annat derigenom att det sednare har "valvula interior dorso binervis canaliculata (nec teres)",

äfvensom att *Catabrosa* bör höra till *Poaceæ*, *Colpodium* till *Agrostideæ* och *Glyceria* till *Festuceæ*; han känner följande till *Colpodium* hörande arter: *C. latifolium* R. Br. (dit äfven *C. arundinaceum* Hook. samt troligen ock *C. pauciflorum* Hook. hör), *C. Steveni* Trin., *C. altaicum* Trin. och *C. humile* Trin. — *Conioselinum Fischeri* är allmän vid Ishafvets och Hvita hafvets stränder. — Af *Thalictrum strictum* Led. Fl. Ross. anföres en i trakten af Kemielf vexande var: *boreale*: radice repente fibrosa, caule sulcato anguloso cavo subpruinoso, fol. ternato-pinnatis, foliolis rigidis subtus pallidis, auriculis vaginarum acuminatis, paniculæ ramis erectis, antheris submucicis. (Th. simplex var. boreale *Herb. Norm. X.* 24). — Såsom ny art framställes *Thal. leptophyllum* Nyl. radice tenui fibrosa, caule striato cavo, foliis ternato-compositis, foliolis tenuibus, petiolis exstipellatis angulosis, panicula pyramidali parviflora, antheris oblongis vix mucronatis. — Vexer vid Kola-viken. — *Th. kemense* Fr. skiljer sig rad. repente crassa, petiolis teretibus, antheris evidenter mucronatis &c. — Förf. anmärker att den i *Ledebour Fl. Ross.* från Kamtschatka uptagna *Th. kemense* utgör en skiljd art utmärkt genom "foliis stipellatis & habitu *Th. majoris*"; för den föreslås namnet *Th. kamtschaticum*. — *Ranunc. Pallasii*, *Pedicularis verticillata* förekomma i östra delen af ryska Lappland. *Geran. pratense* på Hvita hafvets vestra strandängar. *Viola collina* i östra Finland. *Orchis latifolia* & aff. diagnosticeras sålunda: *O. latifolia* L. flor. purpureo-sanguineis, labello subtrilobo, perigonii laciniis lateralibus sursum reflexis, bracteis inferioribus & intermediis flore longioribus, fol. ovato-lanceolatis l. oblongis l. lanceolatis, patulis l. erectis, dorso teretibus l. convexiusculis, submaculatis, caule fistuloso — med följande former: — *majalis* fol. inferior. ovalibus patulis maculatis obtusis (*O. majalis Reich. ic.*) — *latifolia* fol. infer. oblongo-lanceolatis subobtusis erecto-patulis submaculatis (*O. latifolia Fr. Herb. norm. VII.* 67) — *angustifolia* fol. infer. lanceolatis subacutis erectis immaculatis (*O. angustif. Reich. ic. f.* 1140. *Fr. l. c. VII.* 68. *O. Traunsteineri Saut. in Koch syn.*). Förf. medgifver att mycken stor

olikhet råder mellan den första och tredje formen, men den andra bildar fullkomlig mellanlänk. — *O. curvifolia* Nyl. (n. sp.) fl. purpureo, labello 3-lobo, lacin. perigonii reflexis, costis ovarii exsiccatione membranaceo-marginatis, bract. inferioribus flores superantibus, fol. anguste lanceolatis complicatis arcuato-patulis dorso carinatis, caule fistuloso. — In sphagnosis ad lacum Vig &c. gubern. Olonetz. — Planta immaculata circiter pedalis fol. angustis complicatis arcuato-patentibus mox dignoscenda. Inter *O. angustifoliam* Reich. & *O. cruentam* Müll. quasi media, ab utraque foliorum indole haud parum discedit, ab hac insuper colore floris sanguineo nec incarnato. *O. cordigera* Fr. (*O. cruenta* Roch.) magis distat. — *O. incarnata* L. Su. fl. pallide carneo, perigonii lacin. lateralibus sursum reflexis, fol. erectis lanceolato-attenuatis apice cucullato-contractis, caule fistuloso. — *Herb. norm.* VII. 65, 66. — Herba pallide virens, flor. pallide incarnatis, petala dorsalia totaliter reflexa egregie distinguunt a confinis. — *Salix polaris* är i ryska lappmarkens fjälltrakter allmännare än *S. herbacea*. — *Cystopteris crenata* Fr. (*Aspidium Smft.*, *Aspid. sibiricum Turcz.*) kallas *Athyrium crenatum* Reyn. och förekommer nära Kandalax. — En synopsis öfver alla i Finland hittills funna *Carices* meddelas; dessa utgöra 73 arter; Ref. vill deraf anföra: *C. bullata* b. *laevirostris* Fr. uptages under namn af *C. rhyncophysa* C. A. Meyer med följande diagnos: spicis fem. cylindricis erectis, fruct. globoso-inflatis nervosis horizontaliter patentibus longe rostratis, rostro bifurco, bracteis latis culmum superantibus, culmo acutangulo scabro, vaginis fol. integris. — Öfverallt från Nya Ladoga till Arkangel. — *C. vesicaria* varierar glauca och flavescens, med fol. involuta och plana; en forma *virens*: rigida, obscure virens, oleoso-nitens, fruct. fuscescentibus, foliis planis: anföres från Ishafvets och Hvita hafvets stränder; har stundom blott 2 stigmata; formen *alpigena* Fr. synes Förf. böjd hänföra till *C. saxatilis* L. (*C. pulla Good. & auctt.*) — Af *C. vulgaris* uptages en underart *zonata*: fruct. compressis nervosis, linea fusca transversali eleganter zonata, rostro conspicuo, spicis densifloris cylindricis, fol. angustis planis. — Det anmärkes att *C.*

cæspitosa R. Br. prodr. Fl. Nov. Holl står nära *C. vulgaris*, men synes skiljd; Förf. föreslår för den namnet *C. Novæ Hollandiæ*. — Af *C. acuta* anføres en forma *colorata*: flavescens, spicis erectis sessilibus purpurascens. — *C. spiculosa* Fr. & Nyl. cæspitosa, vaginis imis eximie fusco-nitentibus aphyllis subfibrillosis, spiculis fem. gracilibus exserte-pedunculatis, squamis longe aristatis fructu subnervi angustioribus. Ad promont. Kuusokotka maris albi haud procul a pago Keret. — *C. halophila* Nyl. virens, stolonifera, vaginis foliatis, foliis planis, siccitate margine subrevolutis, squamis mucronatis fructum obovatum subnervosum obtegentibus; med underarterna: *affinis*: glauca pallida, foliis bracteisque prælongis culmum subobtusangulum superantibus, margine siccitate excurvis: och *acutangula*: flavescens, culmo acutangulo superne scabriusculo, foliis rigidiusculis margine planis, spicis fem. exserte pedunculatis subnutantibus. — Ad litora maris albi & sirus Kolaënsis. — Närmast *C. salina* och *C. aquatilis*. — *C. subspathacea* Wormsk. och *C. reducta* Drej. vid Ishafvets och Hvita hafvets stränder; den sednare visar sig alldeles konstant. — Förf. anmärker att den nordamerikanska *C. panicea* utgör en skiljd art och föreslår namnet *C. americana*. — *C. undulata* Kze föres med rätta till *C. pallescens* såsom blott synonym. — *C. pediformis* vexer i Tavastland. — *C. membranacea* Hoppe föres som synonym till *C. ericetorum*. — Namnet *C. stolonifera* Ehrh. uptages såsom äldre för *C. præcox* Jacqu. och *C. disticha* Huds. för *C. intermedia*. — *C. canescens* & aff. diagnostiseras på följande sätt: *C. canescens* L. spiculis subquinis ovatis, omnibus basi masculis, inferioribus remotis, terminali majori, fruct. submarginatis apicem versus ciliatis, ore acuto integro, culmis cæspitosis acutangulis scabris. — *C. Persooni* Sieb. spiculis subglobosis brunnescentibus, superioribus approximatis, fruct. adpressis, a medio ad apicem angustissime marginatis, ciliatis, brevissime rostratis, rostro latere exteriori fisso. — Var. *latior* spiculis virescentibus. Proxima *C. vitilis* Fr. differt fruct. a basi marginatis, patentibus. — *C. macilentata* Fr. spiculis obovatis albidis, fruct. obsolete nervosis, immarginatis, superne subtilissi-

me ciliatis, obtusis, ore leviter emarginato integro, culmis solitariis, radice stolonifera. — In sphagnosis Fenniae australioris & gubern. Olonetz. A *C. canescente* differt culmo foliisque rigidis, forma spicularum, fructus indole & vegetatione diversa. — *C. tenuiflora* Wg. spiculis 4 congestis sub-8floris, fruct. ovato-oblongis plano-convexis obtuse marginatis nervosis glaucopruinosus subtilissimae punctatis, ore integerrimo. — In paludosis gubern. Olonetz. — *C. loliacea* L. spiculis subquaternis 3-6-floris remotis, fruct. oblongis obtusis nervosis squarroso-patulis. — In umbrosis humidis totius Fenniae & Lapponiae passim; in alpinis modo deest. — *C. Blyttii* n. sp. spiculis subquinis remotis paucifloris, fruct. erectis nitidis ovalibus compressis utrinque convexiusculis nervosis, ore vix emarginato, culmo flaccido superne scabro. — *C. tenella* Schk. olim nec aliorum. — In paludosis Fenniae australioris & gubern. Olonetz. — *C. disperma* Dew. secundum specimina copiosa authentica fructibus conspicue majoribus, evidentius & crebrius nervosis, vix nitidis nec flavescens, bractea infima squamacea &c. haud parum differt, notas vero distinctivas vix ita palpabiles offert ut cuivis placerent. Magis recedit *C. trisperma* Dew. fructibus in rostrum attenuatis, bracteis culmum aequantibus l. superantibus &c. Haec *C. remotae* L. proxima. — *C. tenella* Schk. Riedgr. 1. 23. Pp. 104 haud male cum specie nostra convenit; cum vero ipse auctor in continuatione op. laud. p. 18 iconem suam ad *C. loliaceam* L. refert, aliisque Caricibus nomen *tenellae* impositum fuerit. ambiguum jam evasit. — *Pulchellam* igitur jam diximus Caricem nostram, cum Fries in literis & in Herb. norm. X sched. 85 nos monuit, *haec* primariam esse suam *C. Blyttii*, quod quidem nomen cuivis Botanico gratissimum, ex rationibus allatis, quousque saltem extricata fuerit synonymia *C. tenellae*, anteponeere festinamus. — *C. remotae* L. spiculis remotis basi masculis bract. foliaceis culmum superantibus suffultis, fruct. adpressis ovato-ellipticis acuminatis. — In nemoribus Fenniae australis litoralis.

Att Ref. så länge uppehållit sig vid denna till omfånget föga betydliga afhandling hoppas han ursäktas till följe af det

intresse den Finska och ryskt-lapska floran måste hafva för hvarje skandinavisk botanist. Han önskar att snart kunna blifva i tillfälle att referera något nytt arbete af denne oförtrutne och gedige forskare.

26. *Stirpes cotyledoneæ Paroeciæ Pojo, periculum botanicum proponit Adolph. Abrah. Nylander. Helsingfors. Frenckell. 1814. 22 pag. 8:o.*

Denna under disputationensform utgifna afhandling utgör en lokalflora öfver Pojo socken belägen i sydvästra delen af Finland vid öppningen af Finska viken i trakten af Hangö udd $59^{\circ} 45'$ och $60^{\circ} 11'$ Longit. samt $40^{\circ} 41'$ och $41^{\circ} 61'$ lat. (från Ferrö). Området utgör nära 4 sv. quadratmil, hvilat på granitgrund nästan utan alla spår till kalkformation. Pojoviken omgifven af branta klippor skär djupt in; kusten bergig och splittrad i en stor mängd öar och skär, som sträcka sig öfver 2 mil från fasta landet; stränderna stundom sandiga. — I västra och norra delarna förefinnas flera sjöar. Åminne å, som har sitt utlopp i Pojoviken, är den enda betydligare å. — Sommarens medelvarme ungefär $+ 11^{\circ}$ C. Jordmånen för det mesta lera, på sina ställen sand, på andra svartmylla. — Med hänseende till vext-topografien delar Förf. trakten i 4 regioner: strand-, hafs- och klipp-regionen, skogs-reg., fält-reg., samt insjö- och flod-reg., vid hvardera af hvilka några de mest karakteriserande vexter upräknas. — Sjelfva vextförteckningen, som är upställd efter Fries' naturliga anordning, uptager 413 arter. Inga fylografiska anmärkningar äro bifogade, allenast specielare vextställen för de mindre allmänna, äfvensom vid några de benämningar, hvarmed de af allmoget i trakten betecknas. Arterna äro hufvudsakligen begränsade och benämnda på samma sätt som i Hartmans Flora 4:e upl.